

BALTIJAS CEĻAM -30

Informāciju apkopoja
Burtnieku pagasta bibliotēkas vadītāja Gunta Daļeckā
2019

Baltijas ceļš-

cilvēku ķēde trīs
valstu vienotiem
centieniem pēc
brīvības.

1989. gada 23. augustā vismaz divi miljoni cilvēku no trim Baltijas valstīm-Lietuvas, Latvijas un Igaunijas sadēvēs rokās, izveidodami dzīvu ķēdi vairāk kā 600 km garumā. "Baltijas ceļš" savienoja visu šo valstu galvaspilsētas –Viļņu, Rīgu un Tallinu. Ar šo akciju tika parādīta spēcīga tautu griba atjaunot Baltijas valstu neatkarību.

Baltijas ceļš notika tieši piecdesmit gadus pēc nodevīgā Molotova-Ribentropa pakta parakstīšanas.

Baltijas ceļš kļuva par vēsturisku simbolu, kas apliecināja, ka trīs mazas valstis spēj radīt garīgo vienotību, bez vardarbības iznīcināt totalitāro režīmu un pārvarēt Otrā pasaules kara radītās sekas.

Baltijas ceļa vēsture

Burtnieki

80. gadu vidū aizvien vairāk atdzima nacionālās idejas, kas pārauga vispārējā Tautas atmodā.

Burtniekos notika vairāki spilgti Trešās atmodas notikumi, kuru kulminācija bija Baltijas ceļš .

1988. gada 24. jūnijā Burtniekos notiek Lāčplēša svētki.

Programmā:

- eposa «Lāčplēsis» simtgadei veltītā koktēlniecības plenēra noslēgums un Skulptūru dārza atklāšana uz Lāčplēša saliņas;
- Tautas kora «Rīga» koncerts pie Burtnieku baznīcas;
- koncerts Burtnieku estrādē.

Pasākuma kulminācija - Māras Zālītes un Zigmara Liepiņa rokoperas «Lāčplēsis» koncertuzvedums.

Uz rokoperas koncertuzvedumu Burtnieku estrādē pulcējās ap 5 tūkstoši skatītāju.

«Teiksmainie Burtnieki iedziedāja Neatkarību. Nojausma par Svabadību pārtapusi Brīvestībā. Atkaldziedot gribas piecelties, rokās sadoties un kopībā spēcināt Tēvijū».
Ē. Hānbergs

Svētku viesi no Igaunijas gājienā lepmi nes savu nacionālo karogu

Svētku laikā daudzi simti apmeklētāju pievienoja savus parakstus Rakstnieku Savienības valdes plēnumā (1988.g.1-2.jūnijs,Rīga) pieņemtās rezolūcijas, kas piesaka latviešu tautas vajadzības un prasības tās stāvokļa radikālai uzlabošanai, atbalstam.

1988. gada 8. septembrī Burtņiekos tiek nodibināta Latvijas Tautas frontes atbalsta grupa. Pirmā Valmieras rajonā. Laikraksts «Liesma», 1988. gada 10. septembrī

PIRMIE

Kamēr citviet vēl nogaida vai paraujas maliņā Burtņiekos rikojas. Un — lai gan vēlāk nekā dažā kaimiņu rajonā, Tautas frontes grupa (burtņieci sacīja: atbalsta kopa) mums ir. Liekas pat, ka stabilāka, pārdomātāka. Katrā ziņā cerīga, tāda, kas liek uz lietām un procesiem sabiedrībā paskatīties savādāk. Ka tas nepieciešami, vairs nav jāpierāda.

Dibināšanas sapulce ieilga līdz vēlai naktij, jo neviens netika kušināts par aplamu vai garu runāšanu. Katru ar cieņu uzklausa, un īpaši mudināt uz izteikšanos arī nevajadzēja. Būsim godīgi, abas šīs lietas ne katrā sapulcē sastopamas.

Tikai daži cilvēki no tiem, kuri tovar sanāca Burtņieku kultūras namā, bija iepazīnušies ar Latvijas Tautas frontes Programmas projektu. Sodien tas visiem pieejams. Tādēļ, manuprāt, būtiskākais ir jautājums, ko grib darīt paši burtņieci, kāda ir viņu programma. Jā, tā ir izstrādāta un droši vien tiek laipni atvēlēta katram, kas vēlas. Bet šoreiz par sapulci.

Adolfs Varslavāns, veterinārārstis:

— Tautas fronte ir demokrātiska sabiedriska kustība, un tās atbalsta kopā var sastāvēt jebkurš Burtņieku ciema iedzīvotājs neatkarīgi no tautības. Balstīsimies uz partijas XIX konferences rezolūcijām, uz republikas radošo savienību plēnuma idejām, Kultūras padomes atklāto vēstuli un priekšlikumiem par lauksaimniecības attīstības prioritāti Latvijā.

PAR TAUTAS VARU

Viens no pirmajiem uzdevumiem, ko sev izvirzījusi LTF atbalsta grupa, ir gatavošanās visu līmeņu padomju vēlēšanām un piedalīšanās tajās. Ar domu: lai Burtņieku ciema padome patiešām būtu tautas vara.

A. Varslavāns informēja par 15. augustā notikušās pirmās sapulces (tajā tika izstrādāts LTF atbalsta kopas paziņojuma teksts, ievēlāti pilnvarotie) vēlējumus: vajadzīgas atbalsta kopas atsevišķas komisijas — izglītības, vēstures un ideoloģijas jautājumos, ekoloģijas jautājumos, vēstures pieminekļu aizsardzībai un saglabāšanai, racionālas saimniekošanas un mehāniskās migrācijas kontrolei. Vai nebūs dublēšanas ar ciema padomes pastāvīgajām komisijām? Pēteris Zirnis atgādināja: deputātiem arī savs darbs.

Bažas par to, ka pārkārtošanās process var tikt apstādīnāts, demokrātija iegrožota «no — līdz», radījušas daudz neformālās kustības. Te arī rodas jautājums par TF attiecībām gan ar partijas un valsts orgāniem, gan ar pārējām kustībām. Par pirmo precīzi pateica A. Varslavāns:

— Partija savu ietekmi realizē ar biedriem, kas sastāv Tautas frontē. Citādi — partijas organizācijas pārāk viegli piemērojas tam, kas nāk «no augšas». Mums jābūt patstāvīgiem.

Harijs Vitols, MRS iecirkņa meistars:

— Nepiekritu, ka Vides

aizsardzības klubs norobežojas. Mums daudzkas kopejs. Varbūt Tautas fronte var ņemt politiskās darbības daļu, lai nebūtu dublēšanas? Mums jāpanāk, lai nākamā gada vēlēšanās izvirzītu īstus tautas kandidātus, kaut arī tie, kas šodien dzīvo ērti, centīsies panākt, lai viss paliktu pa vecam. Iesim pret kangariem, kas piesārņo vidi, cilvēku dvēseles un cilvēku attiecības!

PAR LIDZSVAROTĪBU

Ekonomikas un ekoloģijas līdzsvarota attīstība šodien burtņieciem satrauc tāpat kā visus. Un vēl mazliet citādi, jo — viņiem ir Burtņieks. Tāpēc vietā agronoma Zigurda Akota teiktais:

— Vai pārāk maz nepievēršamies tam, ko paši varam uz vietas darīt? Ne viss nāk no citiem. Paši pludinām viru, mēslojumu ezerā. Fērmās slikti projektētas, bet kādam par to maksāja.

Edmunds Ozoliņš, darba aizsardzības inženieris, savukārt minēja fermas būves pārtraukšanu, par ko iestājušies jau agrāk.

— Nu ir brīdis, kad kaut ko var darīt. Jādibina komisija par līdzekļu izlietošanu — ne tāpēc, lai uzraudzītu, bet lai palīdzētu.

Ko Burtņiekam nodara Silzemnieki, ko Zilaiskalns? Kāpēc lauksaimniecība ir nozare, no kuras iedzīvotājs pārtraukšanu, par ko iestājušies jau agrāk. — Nu ir brīdis, kad kaut ko var darīt. Jādibina komisija par līdzekļu izlietošanu — ne tāpēc, lai uzraudzītu, bet lai palīdzētu.

PAR VALODU

Burtņieciņu programmā ir rindas: «Galvenie centieni jāvirza uz latviešu nacionālās atmodas savienošanu ar leņiniskās nacionālās politikas precīzu ievērošanu.» Par to runāja daudz, ieskatam pedagogu Dzintara Viņola, Ulda Millera un Tatjanas Egļites izteikumi.

— Lai nopietni risinātu jautājumus, ar nacionālu norobežotību nekur netiks. Jādoma, lai mūsu rīcība neaizvainotu citu tautību nacionālās jūtas. Bet Tautas fronteī jāpanāk, lai nerastos nepamatoti apvainojumi nacionālismā. Man jautāja krievu tautības skolotājs: kā tad nolemts, visus ar varu padzīt no Latvijas? Kur rodas tādi spriedumi! Acimredzot pastāv speciāla kūdišana, lai ridītu vienu tautu pret otru.

— Divu plūsmu skola nav «internacionālisma» kalve, kā kādreiz tika uzskatīts. Pēc tiem laimes meklētājiem, kas katru gadu ir citā rajonā, nevar spriest par tautu. Vēl — šie cilvēki jau nepārvalda arī krievu valodu, līdz ar to apmācība vēl vairāk sarežģās. Kāpēc nevarētu slēgt līgumus ar strādātājiem uz laiku, ja jau viņi tik nepieciešami, nevis pierakstīt viņus šeit ar visām ģimenēm?

— Manu vecmāmiņu šeit atšūtāja vācieši uz darba nometni kara laikā, arī māte dzīvoja nometnē. Uzskatu sevi par krievieti, bet nezinu, vai esmu migrante, jo esmu dzimusi, strādāju un dzīvoju šeit. Man ir prieks, ka sācies atdzimšanas laiks visām tau-

tām, kas te dzīvo. Mani satrauc tas, ka Leņina raksti par dažiem jautājumiem neizkāp nav tautai pieejami — it kā nedrīkstētu zināt.

Burtņieku pedagogi savus ierosinājumus apkopojusi un nosūtījuši komisijai, kas izstrādā valodas statusu. Viena no prasībām ir atzīt latviešu valodu republikā par valsts valodu.

PAR TO, KUR MŪSU DELI

— Ja nebūs valodas, nebūs tautas, — tai pašā sakārā bilda sovhoza direktors Laimonis Zālītis. Un tālāk par migrāciju:

— Esmu gatavs nobalsot par to, ka neviens migrants saimniecībā nav jāpieņem. Bet produkcijas ražošana jādāpina, tā tad nāk jautājums: kur mūsu deli? Pārtika pati no sevis nerodas, tā ir jāražo. Reāls gan ir kas cits. Ir pirmās bezdelīgas, kas grib atgriezties. Dzīvoja Burtņieku vecaistēvs, nomira, tagad mazdēls saka: nākšu atpakaļ. Vēl pāris ir. Bet maz. Tāpēc jāpanāk, ka strādnieks, kurš reiz no laukiem aizgājis, atgriežas dzimtajā vietā. Un te. ar balsošanu nepietiek.

A. Varslavāns minēja ierosinājumu LTF kongresam: aicināt Latvijas iedzīvotājus, īpaši tos, kuri strādā Vissavienības pakļautības uzņēmumos, atgriezties laukos.

* * *
Neiespējami atzīmēt pilnīgi visu. Te vēl būtu jārunā par sociālo taisnīgumu, cilvēka tikumiskās atdzimšanas un reliģisko organizāciju

nozīmes, birokrātijas patvaļas ierobežošanas jautājumiem, par... Simpatiska bija cilvēku dzīva ieinteresētība, virzība uz domu par darāmo (piemēram, par Burtņieku baznīcas atjaunošanas turpināšanu). Vēl: —

— Tie, kas uz sienām raksta un anonīmi sacer, nav cīnītāji.

— Ja trūkst patiesības, tas nozīmē, ka trūkst tā, kas patiesību uztur. Bet tautai vajadzīga pilna patiesība.

— Akots saka: Tautas fronte tikai diskutē un demonstrē. Nē, mēs nepaiesim garām neēdžībām. Domāsim arī par jauno paaudzi, kas nāk! Reiz bērniem lika salaučit izbērtos graudus grāvī, lai priekšnieki neredz, citreiz no seklas izlasītos citas šķirnes kartupeļus aizveda uz izgāztuvi. Nupat baznīcas talkā redzējam — pamests cements saļejes akmeni, tas tagad nederīgs.

— Ir metodes, ar kurām isā laikā nevienu birokrātu nepaliks. Mums nav laika 25 gadus gaidīt!

Tautas frontes atbalsta kopas pilnvarotie («ne priekšnieki, bet izpildītāji», kā teica tovarak) ir Adolfs Varslavāns, Uldis Millers, Irēna Kļaviņa, Tatjana Egļite, Aldis Kalcenavs, Rainis Deičmanis un Dzintars Vitols. Ievēlēti.

Laiks atrasisijs cilvēkos iniciatīvu, darbošanās vajadzību. Burtņieci ir pirmie rajonā un, kā sapulcē rādīja, savu atbildību apzinās. Laiks rādis, kāds vārdiem bijis segums.

A. LĀCE

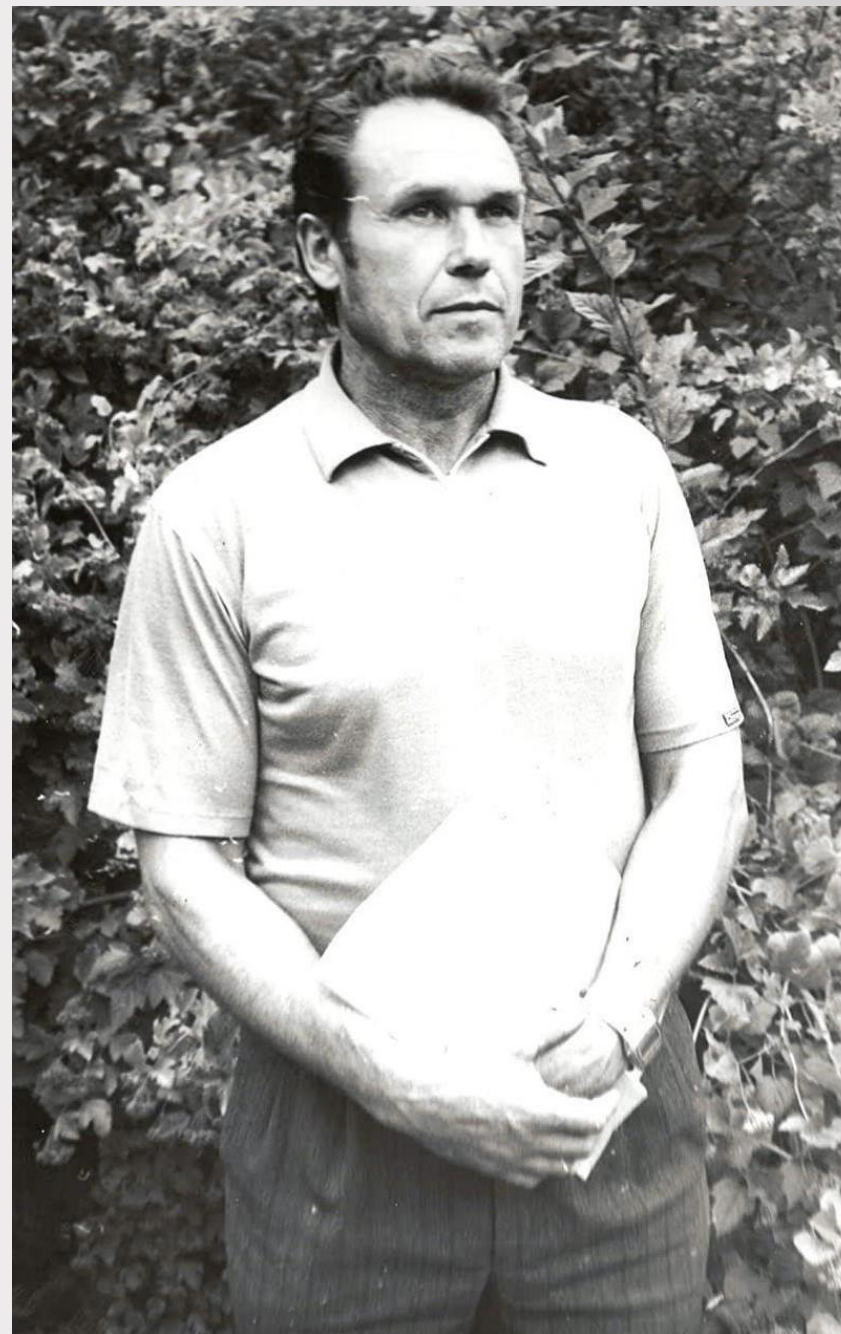
Redaktors A. USTUPS

LTF Burtnieku ciema grupas
rīcības komiteja

1. Ādolfs Varoslavāns -priekšsēdētājs
2. Dzintars Vītols -priekšsēdētāja
vietnieks
3. Ilze Berklava -kasiere
4. Zigurds Akots
5. Rainis Deičmanis
6. Jānis Lucāns
7. Uldis Millers
8. Edmunds Ozoliņš
9. Zenta Skrastiņa
10. Pēteris Zirnītis

LTF Burtnieku grupas
dibinātājs
Ādolfs Varoslavāns

1988. gada 17. novembrī Burtniekos tiek pacelts Latvijas nacionālais karogs.

Karogu nes Arvīds Rihters (pirmais no labās), Jānis Bikše, Antons Kleinbergs (2. rindā pirmais no labās)
un Rainis Deičmanis. A. Kindzuļa foto.

Sarkanbaltsarkanais karogs virs
Burtnieku parka verandas.
1988. gada 17. novembris

1989. gada 10. februārī LTF Burtnieku grupas tikšanās ar rakstnieci Marinu Kosteņecku, tolaik PSRS Augstākās Padomes deputāti.

Marina Kosteņeckā un LTF Valmieras nodaļas līdzpriekšsēdētājs Dzintars Vītols.

A. Kindzuļa foto.

LTF Burtnieku nodaļas priekšsēdētājs Ādolfs Varlavāns (no labās) un rīcības komitejas dalībnieks Rainis Deičmanis.

1989. gada jūlijā Burtniekos tiek sagaidīti Miera marša dalībnieki

Burtnieciēšu tikšanās ar Miera marša dalībniekiem.
Par brīvības un demokrātijas idejām interesējas LTF
līderi Dz. Vītols (no labās) un Ā. Varoslavāns.

1989. gada augusta sākumā, pēc saskaņošanas ar Lietuvas un Igaunijas TF kustības vadību, LTF pieņem lēmumu par pasākuma “Baltijas ceļš” organizēšanu.

1989. gada 18. augustā laikrakstā «Liesma» tiek publicēts Dzintara Vītola aicinājums «Visiem Valmieras rajona iedzīvotājiem»

Nosaukums: Liesma (Valmiera);
Izdošanas datums: 18.08.1989; Izdevuma numurs: 129;
Autors: VITOLS, Dz.;

VISIEM VALMIERAS RAJONA IEDZĪVOTĀJIEM

Tuvojas 23. augusts, diena, kurā pirms piecdesmit gadiem notika viens no pasaules diplomātijas lielākajiem noziegumiem — slepeni tika izškirts triju Baltijas valstu liktenis. Fašisms un staļinisms vēlreiz parādīja savu garīgo kopību.

Nav nozīmes vēlreiz analizēt šī Molotova — Ribentropa nolīguma sekas — tās vispārzināmas. Igaunijas, Latvijas un Lietuvas liktenis tika izškirts bez šo tautu līdzdalības, bez to gribas noskaidrošanas. Tomēr nezuda draudzības saites šo triju Baltijas tautu starpā, un arī šo tautu nacionālās pašapziņas atmoda šodien iet līdzīgu ceļu.

Atzīmējot 1939. gada 23. augustu, Igaunijas un Latvijas TF un Lietuvas tautas kustība pirmoreiz rīko kopīgu pasākumu ar devīzi «Vienoti Baltijā». Šī pasākuma ietvaros lūdzam 23. augustā visus Valmieras rajona iedzīvotājus neatkarīgi no piederības pie jebkurām sabiedriski politiskām organizācijām, tautības, attieksmes pret TF, vecuma piedalīties «Baltijas ceļa» izveidošanā: sākot no vietas, kur Igaunijas — Latvijas robežu šķērso ceļš no Nuijas, tālāk caur Rūjienu, Oleriem, Rencēniem, Līdzēniem, Valmieru, līdz Valmieras — Cēsu šoseja sasniedz rajonu robežu.

Būsim šajā ceļā jau pl. 18.30, lai pl. 19 visur, kur pasākuma dalībnieku skaits atļaus, sadotos rokās uz piecpadsmit minūtēm, nodotu viens otram paroli — aicinājumu, kuru vienoti izteiksim pl. 19.15 visās trijās republikās. Mūsu rajonā uz šo pasākumu ieradīsies arī Valkas, Madonas, Alūksnes, Limbažu, Gulbenes, Balvu un Ludzas tautfrontieši. Šis pasākums vienlaikus notiks Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, saskaņots ar republikas Ministru Padomi un atbilstošiem dienestiem, nav pretrunā ar pastāvošiem likumiem un noteikumiem. Informāciju vēl būs iespējams saņemt pa masu informācijas līdzekļiem, pasākums tiks filmēts un to atspoguļos liels skaits gan mūsu, gan aizrobežu korespondentu.

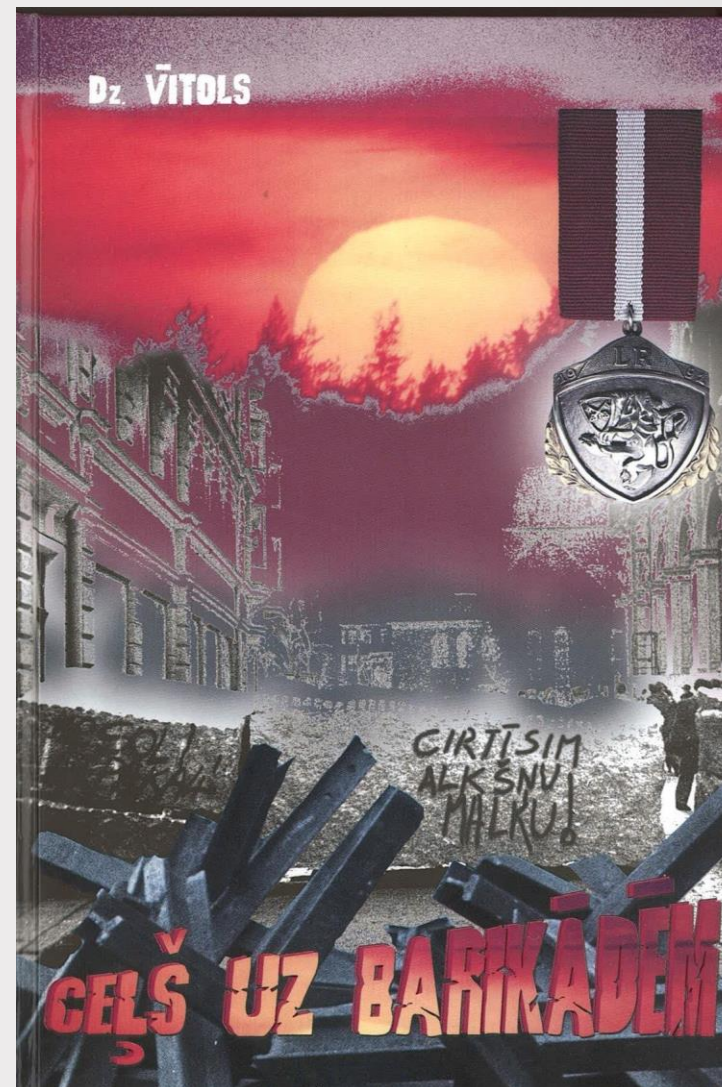
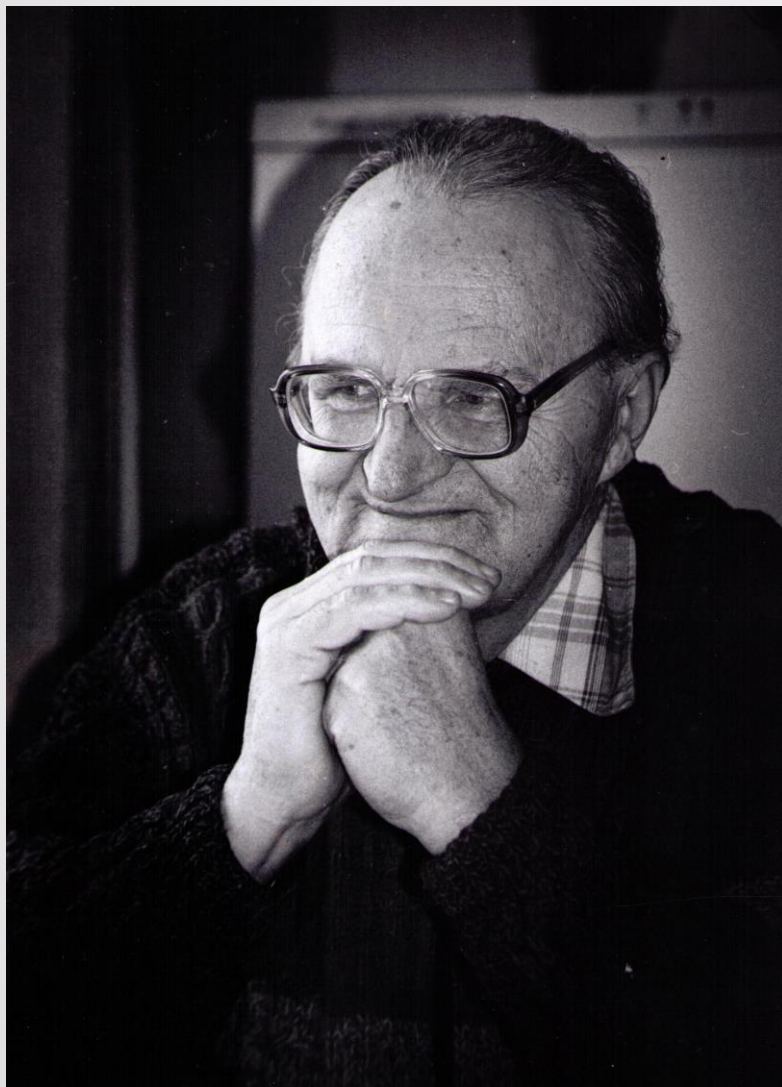
Ievērosim drošības tehnikas noteikumus — savus transporta līdzekļus novietosim ceļa labajā pusē virzienā uz Tallinu. Cilvēku ķēdi veidosim ne tālāk kā divus metrus no ceļa brauktuves labās puses, netraucēsim transporta kustību nevienā virzienā, tikai reizē izsakām lūgumu — šīs piecpadsmit minūtes hraukt tikai vislielākās nepieciešamības gadījumā. Tā kā svarīgi ir aptvert visu ceļa posmu, personiskā transporta īpašniekus lūdzam palīdzēt nogādāt pasākuma dalībniekus uz attālākajiem ceļa posmiem.

Piedalīšanās šajā pasākumā nav un nevar būt pavēle. Tomēr ļoti lūdzam pēc iespējas vairāk rajona iedzīvotāju tajā piedalīties, jo šis «Baltijas ceļš» lielā posmā iet tieši cauri mūsu rajonam un šoreiz katram paveras konkrēta iespēja atklāti paust savu attieksmi gan pret Molotova — Ribentropa paktu, gan no tā izrietošajiem triju Baltijas republiku vēstures notikumiem.

Būsim vienoti Baltijā!

Dz. VITOLS,
Latvijas TF rajona nodaļas priekšsēdētājs

Burtnieciša, tolaik Valmieras rajona LTF nodaļas līdzpriekšsēdētāja, Dzintara Vītola atmiņas par Baltijas ceļa norisi grāmatā «Ceļš uz barikādēm».

«1989. gada augusta mēneša sākumā, pēc saskaņošanas ar Lietuvas un Igaunijas TF kustības vadību, LTF pieņem lēmumu par pasākuma "Baltijas ceļš" izvešanu. Tātad-izveidot nepārtrauktu cilvēku ķēdi no Tallinas caur Rīgu līdz Viļņai. Akcijas norise-kas arī tika realizēta-paredzēja cilvēku nostāšanos ķēdē pa ceļa ass līniju 23. augustā pl.18.30, līdz ņemot tranzistorus. Pl.19.00 līdz 19.15 ķēde saslēdzās. Reizē tiek pieņemts Baltijas Padomes aicinājums: "Baltijas ceļš-ceļš uz pēdējo koloniālo teritoriju atbrīvošanu Eiropā". Tika pieprasīts Hitlera-Staļina (tā saucamā Molotova-Rībentropa) pakta atzīšana par spēkā neesošu no tā parakstīšanas brīža un Baltijas aneksijas atzīšana par nelikumīgu. Kā vēlāk izrādījās-tikai Latvijas teritorijā vien Baltijas ceļā piedalījās vairāk nekā 300 000 cilvēku.

Apmēram tanī pat laikā pēc mana lūguma Valmierā, Lucas muižā, ieradās visi LTF Valmieras rajona grupu vadītāji vai to vietnieki, lai precizētu šī pasākuma izvešanai nepieciešamo pienākumu sadali. Valmieras rajona teritorijā, attiecīgos ceļa posmos par atbildīgiem kļuva konkrēto pagastu LTF grupu vadītāji, kuriem savukārt palīdzību sniedza tās grupas, kuras atradās nomaļus no galvenā ceļa. Tika pārrunāts viss-transporta problēmas, nokļūšana līdz noteiktai vietai, iedzīvotāju informēšana. Mans uzdevums bija koordinēt to rajona iedzīvotāju ierašanos, kuri Valmieras rajonā iebrauca no Valkas, Madonas, Alūksnes, Limbažu, Gulbenes, Balvu un Ludzas rajoniem. Tautfrontiešu izvietojumam –un ne jau tikai tautfrontiešu-bija jābūt vienmērīgam, bez sablīvējumiem un pārrāvumiem. Bija jāpanāk gan autoinspekcijas, gan sanitāro dienestu līdzdalība.»

Publikācijas laikrakstā «Padomju Jaunatne».

Nosaukums: Padomju Jaunatne;

Izdošanas datums: 18.08.1989; Izdevuma numurs: 158;

Akcijas «Baltijas ceļš» maršruts

Karksl — Nuija (Igaunijas PSR) — Koņi — Rūjiena — Ieri — Oleri — Rencēni — Lazdēni — Jēči — Valmiera — Lode — Cēsis (šoseja A 204) — Mūrnieki — Līgatne — Sigulda — Vangaži (šoseja A 212) — Ķekava — Iecava — Bauska (šoseja M-12) — Pasvale (Lietuvas PSR).

Rīgas teritorijā cilvēku ķēde stāsies pa Lēpina ielu, Oktobra tiltu, Radiotehnikas ielu, Ziepniekkalna ielu un Bauskas šoseju.

Lūdzam visus tautfrontiešus, bet it īpaši jūs — Bauskas, Rīgas, Cēsu un Valmieras rajona LTF nodaļu biedrus aktīvi un atbildīgi iesaistīties šīs akcijas organizēšanā.

Akcijas «Baltijas ceļš» norise. Cilvēki ķēdē sāk stāties 18.30. Vēlams paņemt līdzī tranzistorus. 19—19.15 ķēdē pēc radio signāla saslēdzas, atstājot brīvus krustojumus un dzelzceļa pārbrauktuves. Līdz 19.45 tās dalībnieki izklīst.

Ķēdē cilvēki stājas ik pēc 1,5 metriem. Posmos, kur grūti nodrošināt šādu blīvumu, ir pieļaujams retiņājums līdz 5 metriem.

Bauskas rajonam palīdzību sniedz (Bauska 8-239-23805, Lazdāns) Jelgavas, Tukuma, Dobeles, Saldus, Liepājas, Kuldīgas, Ventspils un Talsu rajona LTF nodaļas.

Cēsu rajonam palīdzību sniedz (Cēsis 8-241-22674, Prauliņš) Stučkas, Ogres, Jēkabpils, Daugavpils, Preiļu un Krāslavas rajona LTF nodaļas.

Valmieras rajonam palīdzību sniedz (Valmiera 8-242-25806) Līmbažu, Smiltenes, Gulbenes, Alūksnes, Balvu, Madonas un Ludzas rajona nodaļas.

Rīdizniekus lūdzam izbraukt uz Rīgas rajonu kā Siguldas, tā Ķekavas virzienā.

Sekoļiet informācijai presē, radio un televīzijā!

Nosaukums: Padomju Jaunatne;

Izdošanas datums: 18.08.1989; Izdevuma numurs: 158;

«Baltijas ceļš»

Pirms 50 gadiem divas totalitāras lielvaras parakstīja nāvesspriedumu trim miermīlīgām Baltijas valstīm un tautām. Valstis ir sagrautas. Tautas pusgadsimtu piesmieta, kropļotas, deldētas. Tādi nu mēs esam, kādi esam. Bet mūsu ciešanu un pacietības mērs ir pilns. Mēs gribam atpakaļ savu neatkarību, savas valstis — brīvu Igauniju, brīvu Latviju, brīvu Lietuvu.

23. augustā plkst. 19 apliecināsim sev un visai pasaulei nelokāmu apņēmību cīnīties par cilvēka cienīgu dzīvi, sadosimies rokās, veidojot cauri Igaunijai, Latvijai un Lietuvai dzīvu ķēdi — Baltijas ceļu.

Lai mūsu karogos šajā dienā sasieta sēru lentes, lai dun visi Baltijas baznicu zvani! Būsim vienoti Latvijai cerību stundā!

Taisnība uzvarēs!

LTF DOMES VALDE

Burtniecieša Andreja Birzgaļa aicinājums doties uz mītiņu Rīgā.

Nosaukums: Liesma (Valmiera);

Izdošanas datums: 18.08.1989; Izdevuma numurs: 129;

Autors: BIRZGALIS, ANDREJS;

Prasība pēc brīvības

Atceroties noziedzīgo 1939. gada 23. augusta Molotova — Ribentropa paktu, kā rezultātā Igaunija, Latvija un Lietuva zaudēja neatkarību, **TREŠDIEN, 23. AUGUSTĀ, PL. 19 SADOSIMIES ROKĀS** cauri visām trim Baltijas valstīm. Sekos mītiņš Rīgā.

Izbraukšana uz mītiņu no Valmieras centrālā stāvlaukuma pl. 17.30 ar autobusiem. Pl. 19 uz Vidzemes šosejas pirms Rīgas sadosimies rokās. Filmēs no helikopteriem. **MĪTIŅŠ RĪGĀ PL. 20.**

Mājās palikušie sadosies rokās uz ceļa Igaunija — Rūjiena — Valmiera — Cēsis (skat. Dz. Vītola rakstu).

Neaizmirstiet karogus un plakātus!

ANDREJS BIRZGALIS

Burtnieku pagasta iedzīvotāji Baltijas ceļā piedalījās posmā no Rencēniem virzienā uz Rūjieni.

"Starp citu-kad es pats vēlējos vēlreiz pārbaudīt gatavību Baltijas ceļam posmā no Valmieras līdz Igaunijas robežai-man neizdevās to izdarīt-autotransporta plūsma Valkas-Rūjienas apļa posmā bija tik blīva jau stundu pirms noteiktā laika, ka man bija nepieciešama gandrīz pusstunda, lai varētu iekļauties satiksmes plūsmā Rūjienas virzienā, un pl.19.00 es iestājos cilvēku ķēdē, nenokļuvis pat līdz Rūjienai."

(Dz. Vītols "Ceļš uz barikādēm")

Baltijas ceļā piedalījās vairāk nekā 100 burtnieciēšu.

No labās: Kristīne Berklāva, Ilze Berklāva, Ādolfs Varslavāns, ..., ..., Mārīte Brasle, ...

3. no kreisās Laima Perova, Jevgenijs Perovs, Irēna Laizāne, ..., Jānis Cars, ... Marija Millere,

...

4. no kreisās Tatjana Ogņeva, Jānis Amantovs, Artis Amantovs, Vita Vītola, Dace Vītola, Miervaldis Vītols, Milda Vītola, Zigurds Akots.

No kreisās: Uldis Mārtiņsons, Ģirts Mārtiņsons, Milda Rugāja, Velga Mārtiņsone

4. no kreisās Jānis Bikše, Gaida Bikše, ... Elga Zariņa

2. no kreisās Uldis Millers ar dēliem, Dace Berklāva, Guntars Krūmiņš, Edīte Cara , Arnolds Gerliņš, Jānis Gerliņš, ..., ..., ..., Laimonis Zālītis, Vēsma Zālīte.

“Emocionālais pacēlums bija milzīgs un pārsteidzošs! Atceros savu sarunu ar cilvēku ķēdē netālu stāvošu sirmu latviešu māmuļu. Izrādījās - viņa ieradusies no tāla Alūksnes rajona nostūra, izbraukusi no paša rīta, vietām pat gājusi kājām, izmantojusi sabiedrisko transportu un nezina, kur paliks pa nakti un kā atgriezīsies savās mājās atpakaļ. Bet viņa bija ieradusies šeit, tomēr ieradusies, lai šīs 15 minūtes atrastos kopā ar visu Latviju. Baltijas ceļā blakus stāvēja gan cilvēki spēka gados, gan bērni, gan sirmgalvji. Stāvēja veselas ģimenes, dažām mātēm līdz uz rokām bija tikai dažus mēnešus vecas atvasītes. Nevienam no šiem cilvēkiem nebija kaut kā speciāli aģitēts, iebaidīts - tikai lūgts izteikt savu nostāju ar klātbūtni Baltijas ceļā.

1989. gads bija pirmais LTF Valmieras rajona nodaļas un grupu kopīgais darba gads. Kā zināms, Valmieras rajona LTF nodaļai tajā laikā bija trīs līdzpriekšsēdētāji. Dzintars Vītols, Ēriks Vēbers un Artūrs Narbutis. Visā pasākumu kompleksā, kas saistījās ar Baltijas ceļa norisi, kopā ar LTF grupu vadītājiem es paliku viens - E.Vēbers un A. Narbutis kategoriski no šī pasākuma norobežojās. Sabotējot Baltijas ceļu, izjaukt tā norisi viņiem neizdevās, bet par mūsu – trīs līdzpriekšsēdētāju savstarpējo attiecību normalizēšanas iespējām pēc tam man vairs nebija ne mazāko ilūziju.» ”

Dz. Vītols “Ceļš uz barikādēm”

Nosaukums: Liesma (Valmiera);

Izdošanas datums: 25.08.1989; Izdevuma numurs: 133;

Autors: VĪTOLS, DZINTARS;

LTF Valmieras nodaļas 23. augusta pasākuma «Baltijas ceļš» koordinācijas grupas informācija rajona iedzīvotājiem

«Baltijas ceļa» akcijā Valmieras rajonā piedalījās Madonas, Limbažu, Gulbenes, Alūksnes, Balvu, Ludzas, Valkas un Valmieras rajona iedzīvotāji, kā arī atsevišķas grupas no Rīgas, Rēzeknes, Daugavpils un citu republiku rajoniem. Aptuvenus dalībnieku skaits — 35 līdz 40 tūkstoši.

Cilvēku ķēde tika nodrošināta pilnīgi visā 70 kilometru garumā. Dažu desmitu metru pārrāvumi tika novēroti vienīgi tur, kur dalībnieki nepaspēja izretināties sakarā ar automašīnu negaidīti lielā pieplūduma radītiem sastrēgumiem. Nekādi nevēlami starpgadījumi nav novēroti.

LTF šī pasākuma koordinācijas grupas vārdā izsaka vislielāko pateicību itin visiem «Baltijas ceļa» dalībniekiem.

Jūsu attieksme pret Latvijas suverenitāti, Baltijas tautu draudzību un vienotību tika pausta nepārprotami!

DZINTARS VITOLS,

LTF Valmieras rajona nodaļas priekšsēdētājs
DZINTARS VITOLS,

Baltijas ceļš iekļauts UNESCO programmā «Pasaules atmiņa», uzsverot to, cik šis notikums ir nozīmīgs kolektīvās atmiņas veidotājs un to, ka stāsti par Baltijas ceļu nedrīkst tikt aizmirsti un neuzklausīti.

Atzīmējot Baltijas ceļa 25. gadadienu UNESCO Latvijas Nacionālā komisija īstenoja projektu „Baltijas ceļa stāsti”. Projekta mērķis - apkopot cilvēku atmiņu stāstus, lai tie neatkarīgi no atrašanās vietas kļūtu pieejami arī nākamajām paaudzēm gan virtuālajā vidē, gan muzeju un bibliotēku kolekcijās.

Burtniecietes Laimas Perovas atmiņu stāsts, uzrakstīts 2014. gada augustā.

BALTIJAS CEĻA STĀSTI

VIENOŠANĀS PAR STĀSTA IZMANTOJUMU UN UZGLABĀŠANU

Kas ir Baltijas ceļa stāsti?
 „Baltijas ceļa stāsti” ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas īstenots projekts, atzīmējot Baltijas ceļa 25. gadadienu. Projekta mērķis ir līdz 2014. gada beigām apkopot cilvēku atmiņu stāstus, lai tie neatkarīgi no atrašanās vietas kļūtu pieejami arī nākamajām paaudzēm gan virtuālajā vidē, gan muzeju un bibliotēku kolekcijās. Projekts aicina ikvienu laikabiedru fiksēt savu Baltijas ceļa pieredzi, neatkarīgi no tā, kādā veidā viņš Baltijas ceļu pieredzējis: ir piedalījies, izlēmis nepiedalīties, vai arī bijis dalībnieks kādā no atbalsta akcijām citur pasaulē.

Kā Baltijas ceļa stāsti tiks izmantoti?
 Visi projekta laikā savāktie stāsti tiks apkopoti Baltijas ceļa 25. gadadienai veltītā kolekcijā, kas kā zīmīga mantojuma daļa tiks nodota glabāšanai Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā. Īss stāsta kopsavilkums būs pieejams interneta platformā www.thebalticway.eu. 25 spilgtākie stāsti Latvijā, Lietuvā un Igaunijā tiks apkopoti Baltijas ceļa 25. gadadienai veltītā publikācijā.

Kā piedalīties Baltijas ceļa stāstos?
 Izmantojot *Baltijas ceļa stāstu* formu, fiksē rakstiski Baltijas ceļa pieredzi! Ja iespējams, pievieno arī ieskanētās tā laika fotogrāfijas. Atsūti stāstu no 2014. gada 2. aprīļa līdz 30. oktobrim uz e-pastu programmas@unesco.lv vai arī pa pastu UNESCO Latvijas Nacionālajai komisijai Pils laukumā 4-206, Rīgā, LV-1050.

VIENOŠANĀS AR ATMIŅU SNIEDZĒJU
 (VIENOŠANOS PARAKSTA DIVOS EKSEMLĀROS UN VIENU ORIGINĀLU IESNIEDZ UNESCO LATVIJAS NACIONĀLAJAI KOMISIJAI)

Atmiņu sniedzējs Vārds, uzvārds <i>LAIMA PEROVA</i> Dzimšanas datums un vieta <i>20.03.1934., Burtnieki</i> Adrese <i>Kalnācīņai, Burtnieku pag., Burtnieku novads</i> Telefona numurs <i>26379305</i> E-pasta adrese <i>L.V-4206</i>	Intervētājs Vārds, uzvārds Dzimšanas datums un vieta Adrese Telefona numurs E-pasta adrese
Intervijas norise Gads ..... mēnesis..... datums ..... plkst. .... Ilgums ..... min Vieta.....	
Vienošanas Es, <i>Laima Perova</i> , piekritu savu atmiņu iekļaušanai UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas „Baltijas ceļa stāstu” kolekcijā un nodošanai Latvijas Nacionālā vēstures muzeja glabāšanā. Tās drīkst pavairot un izmantot pētījumos un publikācijās, minot kā avotu. Neiebilstu, ka tās pilnīgi vai daļēji pieejamas interneta publikācijā. Nosaku šādus ierobežojumus atmiņu izmantošanā: <i>Apriņķojumus vai tekstā daļēji kā ceļu</i>	
Paraksti Atmiņu sniedzējs <i>L. Perova</i>	Intervētājs

BALTIJAS CEĻA STĀSTI

VADLĪNIJAS STĀSTA FIKSĒŠANAI

Vai Tu piedalījies Baltijas ceļā? *Jā!* Cik vecs biji *55 1/2 gadi*
 Ja jā – kurā Baltijas ceļa posmā atradies? *3. posmā Burtnieku pag., Burtnieki* 1989. gada 23. augustā

Domas *Ļoti interesanti un par B/C esmu uzzināju no avīžu „Dziņa”, diariem un par radio un TV. Par ko domāju Baltijas ceļa dienās? Par to, ka šis ir viens no lielākajiem cilvēku savienības projektiem pasaulē. Ļoti svarīgi ir, ka šis ir cilvēku savienības projekts, kas ir veidots cilvēku savienības projekta ietvaros. Ļoti svarīgi ir, ka šis ir cilvēku savienības projekts, kas ir veidots cilvēku savienības projekta ietvaros.*

Sajūtas *Sotraumums, gandarījums, sajūta, ka mūsu 3 Baltijas ceļi ir veidoti kā kādas emocijas Baltijas ceļš raisīja toreiz un tagad? Mājas gar ar savu ģeogrāfisko norietojumu, gar Ulsteriem. Tā bija brīnišķīga sajūta – būt vienotiem, atbalstītiem vienom citam. Kādā TV raidījumā Mihails Gorbacovs nesen izteicās, ka B/C ir kā „uzlika roku uzlikt” turpmākai Eiropas savienībai. Baltijas ceļam bija, it kā būtu nosaukums mūsu neatkarības stiprinātājam.*

Vide *1989. gada 23. augusta pēcpusdienā atnāca mierīga, skaista, kāda Tu pieredzēji Baltijas ceļu? Ērta, it kā nogaidīta. Ar ļoti daudzām un dažādām B/C dalībnieku norietojumiem transporta līdzekļus šoreiz mēs bija kļuvuši, domīgi. Izpildīta paratā saruna, jautājumi. Mēģinām ar savu transportu divatā. Mēģinām ar saviem ģimenim bija darbojās mītu – Valmieras un Ēļu tuvumā, daļēji obligātajā karadūvētā tūlīt.*

Īsveidot kādi un sadotā kādā mūs uzaiicināja kādi no organizatoriem. Kādas minūtes tā palikām, tad ķeram atpakaļ. Sējās atplauka smaidi. Bija jutāmies gandarīti par notikumu un ļoti, ļoti kardināli, droši.

Kā uzzināji, ka Baltijas ceļš tiek rīkots?
 Ar ko apspriedies par iespējamo dalību?
 Kādi nolēmi piedalīties/nepiedalīties?
 Kā gatavojies dalībai Baltijas ceļā?
 Cik svarīgi Tev bija citu uzskati par Baltijas ceļu?
 Vai Baltijas ceļš ietekmēja Tavu vedokli par sabiedrība notiekošo? Kā?
 Kā vērtē Baltijas ceļu mūsdienās?
 Kā juties Baltijas ceļa laikā?
 Vai pieredzēji ko īpaši aizkustinošu, biedējošu, iepriecinošu, šokejošu, savijinošu, pārsteidzošu, sajūsminošu?
 Kā juties pēc Baltijas ceļa?
 Kādas emocijas tagad raisa Baltijas ceļš?
 Kāds ir Tavš spilgtākais personīgais iespaids par Baltijas ceļu?
 Ko redzēji sev apkārtnē?
 Kādi bija cilvēki, objekti, mājas, automašīnas?
 Kādi laikapstākļi bija tajā pēcpusdienā?
 Kā ieradies notikuma vietā?
 Kādas lietas Tev bija līdzī?
 Kas notika pirms un pēc sadošanās rokās?
 Vai Tavā Baltijas ceļa posmā pietika cilvēku?

Laima un Jevgenijs Perovi
Baltijas ceļā.

Par ko domāji Baltijas ceļa dienās?

“Dzīvoju viensētā un par B/c” ieceru uzzināju no avīzes “Liesma”, dzirdēju arī pa radio un TV. Par dalību apspriedāmiem ģimenē. Mans vīrs ir krievu tautības cilvēks. Viņu kara laikā 9 gadus vecu zēnu kopā ar ģimeni ekspatriēja no toreizējā Ļeņingradas apgabala caur Latviju uz Vāciju-darbam. Tālāk par Siguldu vilciens netika. Tuvojās fronte. Latvijā viņš ieguva otru dzimteni, izglītību, darbu, ģimeni. Esam izaudzinājuši 3 bērnus-latviešus priecājamies par 6 mazbērniem un mazmazmeitiņu. ... Pilsoņa pienākums un pārliecība-piedalīties! Arī mūsu ģimenei tas bija pašsaprotami. ...

Kādas emocijas Baltijas ceļš raisīja toreiz un tagad?

Satraukums, gandarījums, izjūtas, ka mūsu 3 Baltijas valstis ir vienotas kā māsas gan ar savu ģeogrāfisko novietojumu, gan likteņiem. Tā bija brīnišķīga sajūta-būt vienotiem, atbildīgiem vienam pret otru. Kādā TV raidījumā Mihails Gorbačovs nesen izteicās, ka B/c viņam “uzlika roku dzelžus” turpmākai Baltijas pakļaušanai. Baltijas ceļam bija, ir un būs nozīme mūsu neatkarības stiprināšanā.

Kādu Tu pieredzēji Baltijas ceļu?

1989.gada 23.augusta pēcpusdiena atnāca mierīga, skaidra, rēna, it kā nogaidoša. Arī ļoti daudzie un dažādie B/c dalībnieki, novietojuši transporta līdzekļus šosejas malā, bija klusi, domīgi. Izpalika parastās sarunas, jautājumi. Atbraucām ar savu transportu divatā. Meitas ar savām ģimenēm bija darba vietu-Valmieras un Cēsu tuvumā, dēļ obligātajā karadienestā Urālos.

Izveidot ķēdi un sadoties rokās mūs uzaicināja kāds no organizatoriem. Kādas minūtes tā palikām, tad rokas atlaidām. Sejās atplauka smaidi. Visi jutāmies gandarīti par notikušo un ļoti, ļoti radniecīgi, droši.

2014. gada 22. augustā Burtnieku pagasta muzejā notika Baltijas ceļa dalībnieku tikšanās.

Baltijas ceļam -25

22.augustā pl.18.00
Burtnieku pagasta muzejā

Baltijas ceļa dalībnieku TIKŠANĀS

- dalīsimies atmiņās par tā laika notikumiem,
- iezīmēsim savu vietu Baltijas ceļa digitālajā kartē.

Lūgums līdzī paņemt Baltijas ceļa fotogrāfijas!

No labās: Laima Perova, Uldis Mārtiņsons, Jānis Cars, Edīte Cara, Uldis Millers, Marija Millere.

2014. gada 28. oktobrī Burtnieku un Ēveles bibliotēku «Bērnu žūrijas» dalībnieki uz Latvijas - Igaunijas robežas Unguriņu - Lilli robežpunktā Naukšēnu novadā, iepazīstot Baltijas ceļa vēsturi. G. Daļeckas foto.

IZMANTOTIE MATERIĀLI:

- Vītols, Dzintars. Ceļš uz barikādēm. - Izdevniecība «Lapa»: Valmiera, 2001.
- Brošūra «Baltijas ceļš» 2014. g.
- Burtnieku skolu muzeja un pagasta vēstures muzeja materiāli.
- Anatolija Kindzuļa un Guntas Daļeckas fotogrāfijas.
- Publikācijas laikrakstā «Liesma» un «Padomju Jaunatne».